

Η ερμηνεία του έρωτα στο Άσμα Ασμάτων

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες



[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://www.pemptousia.gr/?p=87372>]

Η μυστική ερμηνεία του άσματος, βάσει του Π. Τρεμπέλα παρουσιάζει δυσκολίες· τον προβληματίζουν οι λέξεις, που εκφράζουν συγχρόνως και την χυδαία και σαρκική έννοια αυτών και παράλληλα το μυστικό νόημα, που είναι η σχέση του Θεού με τον λαό του. “Γλῶσσα εἰθισμένη νά λαλῇ και νά ἐκφράζει ὑπό τάς παρορμήσεις τῆς σαρκός πῶς θά ἦταν δυνατόν νά ανυψοῦσι τόν ἀκούοντα εἰς ὀρίζοντας καθαρῶς πνευματικούς καί εἰς πτήσεις οὐρανίους». Ὅμως ο Ιωάννης Χρυσόστομος (Ι. Χρυσόστομος, ΕΠΕ), τον έρωτα τον αποκαλεί “Θεοῦ δῶρον”. Οι ακολουθούντες πατέρες: Μ. Βασίλειος, Γρηγόριος Νύσσης, (Γρηγόριος Νύσσης, Migne 44), κ.ά., καθώς και Δυτικοί εκκλησιαστικοί συγγραφείς, με κυριότερους τους: Ιερώνυμο και Ιερό Αυγουστίνο αποδίδουν, σχεδόν απόλυτα, την ερμηνεία, ότι εννοείται ο γάμος του Χριστού με την Εκκλησία. Έτσι ο Τρεμπέλας (Τρεμπέλας, 1976), βλέπει απολύτως στο Άσμα Ασμάτων την αγάπη του Θεού προς τους ανθρώπους. “Διά τῶν ἐνταῦθα γεγραμμένων νυμφοστολεῖται τρόπον τοῦ Θεοῦ τινά ἡ ψυχὴ πρὸς τόν ἀσώματον τε και πνευματικὴν καί ἄϋλον τοῦ Θεοῦ συζυγία”.



Πηγή: www.woodymillerart.com

Κατά την ταπεινή μας άποψη, οι Πατέρες της Εκκλησίας εμβαθύνοντας και φωτιζόμενοι από το Άγιο Πνεύμα αναλύουν πνευματικά το υπέροχο αυτό κείμενο. Και όντως, πάνω απ' όλα τα είδη της αγάπης κρύβεται ο Δημιουργός της. Υπήρχε όμως πάντα διάχυτη η αίσθηση, ότι η αγάπη των δυο ανθρώπων περιέχει και το ενοχικό στοιχείο. Αν παρακολουθήσουμε τις εκφράσεις, περί χυδαιότητας ή χυδαίων λέξεων, υποβιβάζουμε το συναίσθημα της ζωής και της συνδημιουργίας στην αίσθηση της αμαρτίας. Κάποιοι από αυτούς, που μιλούν τόσο σκληρά, δυστυχώς, δεν έχουν βιώσει την ανθρώπινη διάσταση του έρωτα και της αγάπης και βλέπουν μόνο τη διάσταση του Θεού έρωτα, αποσιωπώντας και υποβιβάζοντας την συζυγική αγάπη, που είναι δυνατή σαν το θάνατο, σύμφωνα με το βιβλίο Άσμα Ασμάτων. Αποσιωπούν το μεθύσι της αγάπης, που βιώνει ο πλασμένος συντροφικά άνθρωπος. Δεν έχει νόημα να ζει, κανείς, χωρίς αγαπητικές

σχέσεις με όλους και πρώτα με το Θεό. Πού βρίσκεται, λοιπόν, η ενοχή και η αμαρτία στην αγάπη που περικλείεται με αλληλοσεβασμό, αμοιβαιότητα, φιλαλληλία, αλληλοπεριχώρηση; Ο Θεός είναι συντροφικός, είναι Τρία Πρόσωπα και όχι ένα.

Αν προχωρήσουμε στο σχολιασμό του Π. Τρεμπέλα, (Τρεμπέλας, 1976), αναγινώσκουμε: “τό πρώτον τοῦτο ποίημα ὅσον καί τά ἐπακολουθοῦντα ὁμιλοῦν, ὡς εἵπομεν, περί ἔρωτος θείου καί ἐξ ὁλοκλήρου ἀγνού. Φαίνεται μὲν εἰς ἀνθρώπους μὴ ἔχοντας πείραν πνευματικῆς ζωῆς ὅτι ὁ τόνος τοῦ ποιήματος καί τό ἐν γένει περιεχόμενον αὐτοῦ ἀφορᾷ ἔρωτα σαρκικό. Ἐξ ἄλλου οἱ μετ’ ἐπιπολαιότητος καί μὴ μέτ’ εὐλαβοῦς διάθεσης ἀναγινώσκοντες το Ἄσμα ὡς ἐπὶ τό πλεῖστον λέξεις οἱ ὁποῖαι εἰς τό σύνηθες καί κατὰ κόσμον ζωὴ ἐκφράζουν συναισθήματα σαρκικά, ἐκδέχονται εἰς τήν αὐτήν σημασίαν καί ἔννοιαν καί κατὰ τήν ὑπό Ἄσματος χρῆσιν αὐτῶν παρατρέχοντες τό γεγονός ὅτι εἰς τά ἱερά ποιήματα δέν συναντᾶται οὐδεμία λέξις ἄτοπος, αἰσχροῦ καί καθ’ αὐτό βέβηλος καί ὅτι ἐάν εἰς τινά σημεία τοῦ Ἄσματος χρησιμοποιοῦνται λέξεις ἢ ἐκφράσεις τινές ἐκ πρώτης ὄψεως καί ἐντυπώσεως οὐχί ἐπαρκῶς εὐπρεπεῖς, μετ’ ὀλίγον αὖται ἐπανορθοῦνται δι’ ἀποσαφηνίσεως τῶν συμφραζομένων. Τό πᾶν ἐν τῷ Ἄσματι εἶναι ἀγνόν, ἐκφράζον ἀγάπην ἀληθῆ, θερμήν, ἀμόλυντον καί ἀγίαν, οὐδέν δέ ἐπιτρέπει πράγματι νά ἐκλάβωμεν αὐτό εἰς ἔννοιαν χυδαῖαν καί σαρκική.”

[Συνεχίζεται]